

TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI

KỶ YẾU

HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA

TRIẾT HỌC GIÁO DỤC

NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN
Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

• VAI TRÒ CỦA TRIẾT HỌC TRONG GIÁO DỤC HIỆN ĐẠI.....	422
<i>PGS.TS Đặng Quang Định, Viện trưởng Viện Triết học, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh</i>	
• VAI TRÒ CỦA TRIẾT HỌC TRONG ĐỊNH HƯỚNG ĐỔI MỚI GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO ĐẠI HỌC HIỆN NAY	429
<i>PGS.TS Nguyễn Anh Tuấn, Trường Đại học KHXH&NV, Đại học Quốc gia Hà Nội</i>	
• TỪ QUAN ĐIỂM TOÀN DIỆN TRONG TRIẾT HỌC ĐẾN TRIẾT LÝ GIÁO DỤC TOÀN DIỆN Ở VIỆT NAM HIỆN NAY	435
<i>TS Nguyễn Thị Vân, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội</i>	
• VAI TRÒ CỦA TRIẾT HỌC TRONG ĐỊNH HƯỚNG ĐỔI MỚI GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO Ở VIỆT NAM HIỆN NAY	441
<i>TS Nguyễn Thị Kiều Linh, Vụ Tổ chức – Điều lệ, Ban Tổ chức Trung ương</i>	
• GIẢNG DẠY TRIẾT HỌC CHO HỌC VIÊN KHỎI KHÔNG CHUYÊN NGÀNH TRIẾT HỌC TRÌNH ĐỘ ĐÀO TẠO THẠC SĨ, TIÊN SĨ HIỆN NAY	448
<i>PGS.TS Đinh Thanh Xuân, Đại học Bách khoa Hà Nội</i>	
• GIÁO DỤC, ĐÀO TẠO HỆ GIÁ TRỊ CON NGƯỜI VIỆT NAM THEO HƯỚNG TIẾP CẬN CHUẨN CÔNG DÂN TOÀN CẦU.....	454
<i>TS Nguyễn Hữu Phước, Trường Chính trị tỉnh Phú Thọ</i>	
• GIẢNG DẠY TRIẾT HỌC MARX - LENIN THEO HƯỚNG HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC CHO SINH VIÊN KHÔNG CHUYÊN NGÀNH LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ.....	460
<i>TS Nguyễn Ngọc Mạnh, Trường Đại học Y Dược Hải Phòng</i>	
• TRIẾT HỌC GIÁO DỤC VÌ SỰ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG CỦA NỀN GIÁO DỤC VIỆT NAM TRONG THỜI ĐẠI CHUYỂN ĐỔI SỐ	468
<i>ThS Nguyễn Thị Hoài Linh, Trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế</i> <i>Hoàng Minh Thành, Trường Đại học Luật, Đại học Huế</i>	
• VAI TRÒ CỦA TRIẾT HỌC GIÁO DỤC TRONG BỐI CẢNH TOÀN CẦU HOÁ VÀ CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0	476
<i>PGS.TS Nguyễn Thị Thọ, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội</i>	
• TRIẾT LÝ GIÁO DỤC NHÂN VĂN TRONG PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC VIỆT NAM THỜI KỲ CHUYỂN ĐỔI SỐ.....	482
<i>ThS Trần Công Huân, Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương – Nha Trang</i> <i>TS Nguyễn Thị Hoa, Trường Đại học Khoa học, Đại học Huế</i>	
• VAI TRÒ CỦA TRIẾT HỌC TRONG ĐỊNH HƯỚNG ĐỔI MỚI GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO Ở CÁC NHÀ TRƯỞNG QUÂN ĐỘI HIỆN NAY	490
<i>Thượng tá, ThS Đỗ Anh Tuấn; Đại tá, ThS Lê Công Thuyết;</i> <i>Thượng tá, ThS Phạm Thị Hoa, Học viện Phòng không – Không quân</i>	
• NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN ĐẶT RA ĐỐI VỚI GIÁO DỤC, ĐÀO TẠO CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC HIỆN NAY TRONG THỜI ĐẠI TRÍ TUỆ NHÂN TẠO, CÔNG NGHỆ SỐ ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ CHUYỂN ĐỔI SỐ QUỐC GIA	497
<i>ThS Hà Thị Thanh Hải, Phó Hiệu trưởng Trường Chính trị tỉnh Phú Thọ</i> <i>TS Nguyễn Thị Lan, Phó Trưởng Khoa Lý luận cơ sở, Trường Chính trị tỉnh Phú Thọ</i> <i>GVC. NCS Trần Viết Dương, Khoa Lý luận cơ sở, Trường Chính trị tỉnh Phú Thọ</i>	

• HƯỚNG TỚI TRIẾT LÝ GIÁO DỤC NHÂN VĂN KHAI PHÓNG CHO VIỆT NAM HIỆN ĐẠI	50
<i>ThS Bùi Thị Phương Thư, Trường Đại học Sư phạm – Đại học Huế</i>	
• XÂY DỰNG CON NGƯỜI TỰ TẾ – YÊU CẦU TRIẾT HỌC CỦA SỰ NGHIỆP ĐỔI MỚI VÀ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG TRONG KỶ NGUYÊN VƯỜN MÌNH CỦA DÂN TỘC VIỆT NAM.....	51
<i>Nguyễn Minh Hoàng, Học viện Cán bộ Thành phố Hồ Chí Minh</i>	
• VAI TRÒ CỦA GIÁNG VIÊN TRIẾT HỌC TRONG VIỆC XÂY DỰNG LỐI SỐNG MỚI CHO SINH VIÊN ĐẠI HỌC KINH TẾ HIỆN NAY	51
<i>ThS Phạm Thị Hương, Khoa Lý luận chính trị, Trường Đại học Thương mại</i>	
• QUAN ĐIỂM CỦA TRIẾT HỌC MARX VỀ GIÁO DỤC THẨM MỸ VÀ Ý NGHĨA ĐỐI VỚI PHÁT TRIỂN GIÁO DỤC HIỆN NAY	5
<i>ThS Lưu Trọng Chiến, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội</i>	
• NÂNG CAO HIỆU QUẢ DẠY – HỌC TRIẾT HỌC TRONG BỐI CẢNH CHUYỂN ĐỔI MÔ HÌNH ĐẠI HỌC VIỆT NAM HIỆN NAY.....	5
<i>ThS Nguyễn Thị Kiều Linh, Viện triết học, Trường Đại học Thương mại</i>	

TRIẾT LÝ GIÁO DỤC NHÂN VĂN TRONG PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC VIỆT NAM THỜI KỲ CHUYỂN ĐỔI SỐ

ThS Trần Công Huân

Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương – Nha Trang

TS Nguyễn Thị Hoa

Trường Đại học Khoa học, Đại học Huế

TÓM TẮT: Trong bối cảnh chuyển đổi số toàn cầu đang làm thay đổi tận gốc cấu trúc xã hội, kinh tế và văn hoá, vấn đề trung tâm của triết học giáo dục không còn chỉ là “Dạy cái gì?” hay “Học thế nào?”, mà là “Giáo dục con người vì mục đích gì?”. Bài viết luận giải cơ sở lý luận và giá trị thực tiễn của triết lý giáo dục nhân văn – coi con người là trung tâm, là chủ thể sáng tạo và là mục tiêu tối hậu của mọi hoạt động giáo dục. Từ góc nhìn triết học Marx - Lenin, tư tưởng Hồ Chí Minh và quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam, bài viết khẳng định: Triết lý giáo dục nhân văn là nền tảng tinh thần bảo đảm cho sự phát triển bền vững của nguồn nhân lực Việt Nam trong thời kỳ chuyển đổi số. Triết lý ấy giúp dung hoà mối quan hệ giữa công nghệ và con người, giữa tri thức và đạo đức, giữa năng lực và nhân cách; hướng tới hình mẫu con người Việt Nam mới – hiện đại, nhân văn, sáng tạo và có trách nhiệm xã hội. Bài viết đồng thời đề xuất định hướng và giải pháp nhằm phát huy triết lý nhân văn như một “hệ giá trị cốt lõi” của nền giáo dục quốc gia, góp phần xây dựng con người Việt Nam tự do, hạnh phúc và phát triển toàn diện trong kỷ nguyên số.

Từ khoá: Triết lý giáo dục nhân văn, chuyển đổi số, nguồn nhân lực.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong lịch sử tư tưởng nhân loại, vấn đề con người luôn là trung tâm của mọi triết thuyết về giáo dục và phát triển xã hội. Mọi nền giáo dục, dù ở phương Đông hay phương Tây, đều hướng đến câu hỏi căn cốt: Giáo dục nhằm mục đích gì? Vì ai và bằng cách nào để con người được phát triển toàn diện? Trong kỷ nguyên chuyển đổi số hiện nay, khi công nghệ trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn và tự động hoá đang định hình lại cấu trúc xã hội và văn hoá, câu hỏi ấy lại trở nên cấp thiết hơn bao giờ hết. Quá trình số hoá không chỉ làm thay đổi cách con người học tập, làm việc và giao tiếp, mà còn đặt ra thách thức triết học sâu xa về bản chất con người – liệu con người có còn là chủ thể của sáng tạo hay sẽ bị hoà tan trong thế giới kỹ thuật số? Chính trong bối cảnh ấy, triết lý giáo dục nhân văn nổi lên như một định hướng giá trị nền tảng, bảo đảm cho sự phát triển bền vững của con người và xã hội.

Triết lý giáo dục nhân văn khẳng định rằng giáo dục không chỉ là truyền đạt tri thức, mà là quá trình hình thành nhân cách, bồi dưỡng phẩm chất đạo đức, phát triển năng lực sáng tạo và ý thức xã hội của con người. Giáo dục thế kỷ XXI phải đặt con người làm trung tâm, hướng tới giáo dục vì sự phát triển bền vững và vì lợi ích chung của nhân loại. Ở nước ta, tinh thần này được thể hiện rõ trong các quan điểm của Đảng về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, nhấn mạnh nhiệm vụ “phát triển con người Việt Nam toàn diện, phát huy tối

tiềm năng và khả năng sáng tạo của mỗi cá nhân.”¹. Quan điểm đó tiếp tục được khẳng định trong Văn kiện Đại hội XIII của Đảng xác định “Phát triển con người toàn diện và xây dựng nền văn hoá Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc để văn hoá, con người Việt Nam thật sự trở thành sức mạnh nội sinh, động lực phát triển đất nước và bảo vệ Tổ quốc”². Như vậy, giáo dục nhân văn không chỉ là một định hướng đạo đức, mà là một tư tưởng triết học mang tính chiến lược quốc gia, định vị con người vừa là mục tiêu, vừa là động lực của sự phát triển trong thời đại mới.

Từ góc độ triết học, triết lý giáo dục nhân văn gắn liền với quan niệm về con người như một thực thể tự ý thức, có khả năng sáng tạo, tự hoàn thiện và hướng tới chân – thiện – mỹ. Triết học Marx - Lenin coi con người là “tổng hoà các quan hệ xã hội”, qua đó khẳng định tính lịch sử, xã hội và sáng tạo của bản chất người. Tư tưởng Hồ Chí Minh cũng nhấn mạnh: “Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội, phải có con người xã hội chủ nghĩa”³ và “Vì lợi ích mười năm thì phải trồng cây, vì lợi ích trăm năm thì phải trồng người”.